

Boerka

L. Polman*

Ik suizel nog na van mijn reis naar Kabul, Afghanistan. Ik heb het er heerlijk gehad. De stad is mooi (mits je je niet stoort aan verwaarlozing en kogelgaten in muren), de besneeuwde bergen die de stad omringen spectaculair, de bevolking vriendelijk en de boerka's goedkoop.

Dat weet ik omdat ik er met een Nederlandse collega-journaliste één gekocht heb op de Kabulse bazaar. De collega wil op reportage naar Zuid-Afghanistan en daar hebben conservatieve mannen toch liever dat een journaliste een boerkaatje draagt tijdens een interview.

Zeveneneenhalf euro moest de koopman ervoor hebben. Vele meters stof met kunstig geborduurde randen; je vraagt je af hoe ze het voor die prijs kunnen doen. Dat begrijp je beter als je de boerka door je handen probeert te laten glijden: dat voelt ongeveer hetzelfde als een plastic keukentafelkleedje aaien. Dat wordt nog wat in Kandahar, waar het al weer tegen de 45 graden loopt.

De precieze functie van de boerka werd me tijdens mijn verblijf in Kabul niet helemaal duidelijk. Van top tot teen gaat de meerderheid van de Afghaanse vrouwen erin verhuld, maar op de bazaar zie je ze dan wel weer de nieuwste

slipjescollectie keuren en kopen bij mannelijke marktkooplieden.

Het was wennen, ik zeg het eerlijk. Kabul kwam me de eerste dagen voor als een stad vol Ku Klux Klan, maar dan met de Klan in het lavendelblauw. De Afghaanse boerka is de verhullendste van alle outfits voor vrouwen in de gehele moslimwereld. Kom je in Iran nog weg met de jhaab, een hoofddoek, en in Jemen met de niqaab, waar door een spleetje nog net de ogen van de draagster te zien zijn, in Afghanistan gaan dames geheel schuil in een lap uit één stuk.

Met niet een spleetje, maar een ingeborduurde netje voor hun ogen, waardoorheen ze van binnen nog wel een beetje naar buiten kunnen kijken, maar andersom kan niet. De vrouwen klagen over hun boerka's. Je krijgt er hoofdpijn van, zeggen ze, je kunt het verkeer niet goed zien en je haar wordt er plat van. Maar toch dragen veel vrouwen hem, al hóeft dat in Kabul niet meer.

Een glimp van wat de reden zou kunnen zijn, kreeg ik toen we

* Mw. L. Polman is freelance journalist en auteur van 'k Zag twee beren, over de 'achterkant' van de VN-vredesmissies.

's avonds terugwaren in ons guesthouse. Mijn collega deed de boerka even aan om er een oefenrondje in te lopen. Aan de Afghaanse hotelmanagers vroeg ze advies over de juiste manier van plooiën van het ding en hoe ze voorkómt dat het geborduurde ruitje voor haar ogen steeds naar haar voorhoofd schuift.

Twee interessante zaken vielen me op bij wat toen gebeurde. Ten eerste dat de twee Afghaanse mannen er blijk van gaven precies, maar dan ook precies te weten welke plooi in de lap de boerkadraagster op welke manier moet vasthouden voor het juiste, zeg kuiste, resultaat. Ik stond erbij en dacht: dat kunnen jullie alleen maar weten omdat jullie zo'n ding zelf wel eens aantrekken. Meteen begreep ik ook hoe ik de behaarde knuisten die ik soms uit boerka's zag steken moest duiden: er gaan soms kerels in die meters stof verborgen. 'Natúúrlijk is dat zo, Polman,' zei ik tegen mezelf. Mensen in boerka's worden bij roadblocks immers meestal door-gewuifd, omdat mannelijke roadblock-bemanningen boerkadraagsters niet mogen fouilleren.

Het tweede wat me opviel, was de blik waarmee de twee mannen mijn collega in boerka monsterden: ze monsterden haar van top naar teen en weer terug, terwijl ze zacht knorrende geluidjes maakten. 'Mmmmm,' klonk het. Niet afkeurend, zoals in: 'Mmmm... kweenie... van mij hoeft dit niet', maar veel eerder zoals in: 'Mmm-jammie! Daar zou ik best een beschuitje mee willen eten!'. Let wel: deze mannen hadden mijn collega al vaak gezien, maar nu in boerka wekte ze opeens hun grote interesse.

Sinds die avond wantrouw ik de functie van boerka's diep. 'Van mij hoeft ze niet, maar mijn vrouw wil hem aan,' hoor ik Afghaanse mannen zeggen. 'Liever niet, maar mijn man heeft het graag,' vertelden vrouwen me.

Het zou me niets verbazen als ze het eigenlijk stiekem allebei wel willen. Als je weet wat eronder zit, kan een boerka precies het omgekeerde effect hebben van wat de bedoeling eigenlijk is, dat heb ik zelf gezien. Boerka-babes, in Kabul bestaan ze.

BERICHT UIT AFRIKA